

מסורת הש"ס

א) גי' הערך מ"ש מכה ומלוקה עי' בע"ש עשית וכו' אלפס כך חי' מניה עשית שהיה דולקת והולכת כל היום כולו מחליק ממנה אור לגולה ועי' בח"ל, ע' ב) כלה לה. חוספתא דשבת פ"י ה"ג, א) [דמנא], ד) [חוספתא פ"ה הל"ב ע"ש], ה) [חוספתא פ"ה] [רש"י] דשבת ועי' היען ומראה פליאה 1) חוספתא פ"ה הל"ב, ו) [ק"י דף].

תורה אור השלם

1. קרב עם הדרת מלך וצאפס לאם מחמת רזון; מש"י י"ד כח

גיליון הש"ס

גמ' מחצה על מחצה נמי מברך. עי' פ"ח וי"ד ס"י ק"ד סק"י: רש"י י"ח ברפא מ"ש שנינו ל"ח פ"ב כ"י. והוא בפסוקי ד"ר פ"ק ר"ב מ"ש עשרו עשרים אר"ן לא היה חסד חולה אלף אם היה נבדק ל"ח צדוק והיה עש"ס ועשמו יאלף ממניו עד שנה יעקב אבינו נבקע חמטים ואמר רבון כל העולמים אל תקח נפש ממני עד שאלוף את בני ובנותי ועמתי לו לסיק חייב אדם לומר בעשימותו חיים שעסק המות הזה לאלף שעסק עשימותו מהל אור:

הנהגות הגר"א

[א] נמי זה לדיכא ארס חסוד ואר"א הא וזה לדיכא. ר"ב גירסת ר"מ לדיכא:

לעזי רש"י

לנטימ"א. פנס.

אלו דברים פרק שמיני ברכות

נג.

עין משפט נר מצוה

בו א ב מ"י פכ"ט מהל שבת הל' מ טושי"ע אר"מ סי' רל"ח סק"ה: בוז ג מ"ש גמ' הל' כו טושי"ע שם ס"ה ו: ז י"ד (מ"י פ"ח מהל שבת הלכה ט סמנ עפ"ן נט): י"ח ה"י מ"י פכ"ט מהל שבת הלכה כו סמנ עפ"ן (כו) כט טושי"ע אר"מ סי' ר"ח סק"ה: ר [טושי"ע אר"מ סי' רל"ח סק"ה: י"ח ו מ"י שם סמנ עפ"ן (כח) נט טושי"ע אר"מ סי' רל"ח סק"ה: ב ח מ"י שם טושי"ע סק"ה: י"י טושי"ע טס]: כא ב טושי"ע סק"ה ע"י: בב ל מ"י פ"ח מהל ש"ס הל' טושי"ע אר"מ סי' ר"ח סק"ה: ב"ג מ"י טור [ש"ע] אר"מ סי' רל"ח [סק"ה יג]: ב"ד נ"י מ"י פ"ט מהל שבת הלכה ט סמנ עפ"ן ט (וכט) טושי"ע אר"מ סי' ר"ח סק"ה: ב"ה ט מ"י שם הלכה ט סמנ עפ"ן ט טושי"ע אר"מ סי' ר"ח סק"ה: ב"ו פ"מ טושי"ע אר"מ סי' ר"ח סק"ה: ב"ז מ"י שם הל' ט טושי"ע סק"ה: ג:

רבינו הנאל

אסיקנא אור שלא שבת אין מברכין עליו, אבל אור שושבט [מ]בדור כגון אור שלחיה ואור [של חולה] אף על פי [שהיה דולק כל היום מברכין עליו מפני ששבת ממלאת עיניו]. וכן עשית שיהיה זולת כל השבת, במוצאי השבת מברכין עליה. ישראל שהוליק מנו מברכין עליו אי אפשר דלא מוסיף, וכי קא מברך [התנאין] קא מברך. אבל נ"י שהוליק מנו אף נעל פין דאוסף לא [מברכין עליו]. [היה מהלך וראה אור ודולק], אם רוב ישראל מברך, אם רוב גרים אינו מברך, מחצה על מחצה מברך. לא מליני דאית קראי דבורא דברא משמע. [אין מברכין ...] לבעבדא זיה מכלל [...] במסכתא מברכין והאינאןא ד... [אם לא מסיבתם לבעבדא זיה אין מברכין על הגר שלימים משום דלא שבת. אסיקנא אור שלא שבת אין מברכין עליו, אבל אור שושבט [מ]בדור כגון אור שלחיה ואור [של חולה] אף על פי [שהיה דולק כל היום מברכין עליו מפני ששבת ממלאת עיניו]. וכן עשית שיהיה זולת כל השבת, במוצאי השבת מברכין עליה. ראה תינוק סמן לשקיעת החמה ואבוקה בידו, בודק אחרי שמת בר ישראל הוא איקרי נט, ואילא אסיר. אור של כבשן ושל תנור ושל כירה, גמי חדא מברכין עליו ותניא אידן [אין מברכין] לא קושיא כאן בתחילה כאן [בסק"ה]. פי' בתחלה [הדליק] דעדיין לא [אחו] אור בודק העצמי וקוטרא הוא דסליק ולא צאל גהורא אין מברכין אלא בסוף שכבר הדליקו והעלו שלהבת מברכין. אור של כנסת ושל בית המדרש תני חדא מברכין ותניא אידן אין מברכין. תנין לפרוש הא דאיכא חונא הא דליכא חונא יש מין שאומרי א' אכא [חונא דאכל בבית הכנסת לנתורא עבדי ומברך עליו, ואי ליכא חונא, לכבוד בית הכנסת עשוי

וכי תיבא הך איסורא אול ליה. ה"מ לאקשווי חי הכי נכרי מנכרי נמי אלא עדיפא מנייה פריך דה"מ לשנויי כדמשני בסמוך: זזרדא משום נכרי ראשון ונכרי ראשון משום עמוד ראשון וכו'. חדא גורה היא דגורו חמטים כל אש נכרי שציד הנכרי דאי לא הא לא קיימא הא אכל נכרי שהדליק מישראל וישראל מנכרי מברכין עליו והכי קיימא לן:

הא דאיכא אדם חשוב, אם כן משום כבודו לא חשוב ולא לאורה כך פרש"י ור"מ פירש איכא צלדס חשוב לאורה וצדליכא אדס חשוב עשוי לכבוד צית הכנסת: **אין מברכין עליו**. פירש"י מיהו מברכין עליו צדוק שצדא שמן ערז והא דלמר לעיל צדילד מברכין (מכ) נט טושי"ע אר"מ עליו צדוק עליו צדדים היינו צדא לנריט ולא מייירי צדוק הסעודה: צלכילה

שעקר לא הניח ומה שהניח לא עקר אלא לעולם דאיסורא נמי איתיה וכי קא מברך אתוספתא דהתירא קא מברך חי' היה מהלך חוץ לכרך וראה ה"מ גזרז משום נכרי ראשון ועמוד ראשון: ת"ר היה מהלך חוץ לכרך וראה אור אם רוב נכרים אינו מברך אם רוב ישראל מברך הא גופא קשיא אמרת אם רוב נכרים אינו מברך הא מחצה על מחצה מברך והדר תני אם רוב ישראל מברך הא מחצה על מחצה אינו מברך ברין הוא ידאפי' מחצה על מחצה נמי מברך ואיירי (ד'תנ') רישא רוב נכרים תנא סיפא רוב ישראל ת"ר היה מהלך חוץ לכרך וראה תינוק ואבוקה בידו בודק אחריו אם ישראל הוא מברך אם נכרי הוא אינו מברך מאי איריא תינוק אפי' גדול נמי אמר רב יהודה אמר רב הכא בסמוך לשקיעת החמה עסקי' גדול מוכחא מילתא דודאי נכרי הוא תינוק אימרי ישראל הוא אקרי ונקיטו: ת"ר היה מהלך חוץ לכרך וראה אור אם עבה כפי הכבשן מברך עליו ואם לאו אינו מברך עליו תני חדא אור של כבשן מברכין עליו ותניא אידך אין מברכין עליו לא קשיא ויהא בתחלה הא לכסוף תני חדא אור של תנור ושל כירים מברכין עליו ותניא אידך אין מברכין עליו לא קשיא הא בתחלה הא לכסוף תני חדא אור של בית הכנסת ושל בית המדרש מברכין עליו ותניא אידך אין מברכין עליו ל"ק ה"א דאיכא אדם חשוב הא דליכא אדם חשוב ואי עית אימא הא ויהא דאיכא אדם חשוב ולא קשיא מהא דאיכא חונא הא דליכא חונא ואב"א והא דאיכא חונא ולא קשיא מהא דאיכא סהרא והא דליכא סהרא ת"ר היו יושבין בבית המדרש והביאו אור לפנייהם בש"א כל אחד ואחד מברך לעצמו וכוה"א אחד מברך לכולו משום שאמר ב"רוב עם הדרת מלך בשלמא ב"ה מפרשי' טעמא אלא בית שמאי טעמא קסברי מפני כמול בית המדרש: תניא נמי של בית רבן מליאל? לא היו אומרים מרפא בבית המדרש מפני כמול בית המדרש: אין מברכין לא על הגר ולא על הבשמים של מתים: מ"ט נר לכבוד הוא דעבידא בשמים לעבדורי ריחא הוא דעבידי אמר רב יהודה אמר רב כ"ל שמוציאין לפנינו ביום ובלילה אין מברכין עליו וכל שאין מוציאין לפנינו אלא בלילה מברכין עליו אמר רב הונא בשמים של בית הכסא ושמן העשוי להעביר את הזוהמא אין מברכין עליו לממרא דכל היכא דלאו לריחא עבידא לא מברכין עלויה מיתיבי ה"ה הנכנס לחנותו של בשם והריח ריח אפילו ישב שם כל היום כלו אינו מברך אלא פעם אחד כנס ויצא נכנס ויצא מברך על כל פעם ופעם והא הכא דלאו לריחא הוא דעבידא וקמברך אין לריחא נמי הוא דעבידא כי היכי דגורחו אינשי וניתו ונבון אינו מברך אם רוב ישראל מברך רבי יוסי אומר אפי' רוב ישראל נמי אינו מברך מפני שבנות ישראל מקטרות לכשפים אמן כולהו לכשפים מקטרין ה"ל מיעוטא לכשפים ומיעוטא נמי לגמר את הכלים אשתכח רובא דלאו לריחא עביד וכל רובא דלאו לריחא עביד לא מברך אמר ר' חייא בר אבא אמר רבי יוחנן המהלך בערבי שבתות במטבריא ובמוציא שבתות בצפורי והריח ריח ב"י אינו מברך מפני שחזקתו אינו עשוי אלא לגמר בו את הכלים תנו רבנן היה מהלך בשוק של עכו"ם נתרצה להריח הרי זה חוטא: ואין

אין נימא לא שבת מחמת מלאכה ואפי' היא מלאכה של היסר. כגון של חולה ושל חיה קאמר דאין מברכין: עשית. לנטימ"א: א) שהיטה דולקס והולכת. מ"ש וצדית ישראל: למ"ש מברכין. לפי שלא נעבדה בה עבירה שלא הולקה בשבת: נכרי שהדליק מישראל.

אין נימא לא שבת מחמת מלאכה אפילו ממלאכה דהתיירא והתניא אור של חיה ושל חולה מברכין עליו אר"ל בר יצחק מאי שבת בששבת מחמת מלאכה עבירה תנ"ה עשית שהיטה דולקת והולכת כל היום כולו ל"מ"ש מברכין עליה: ת"ר נכרי שהדליק מישראל וישראל מברכין עליו נכרי מברכין עליו מברכין עליו מ"ש נכרי מברכין דלא משום דלא שבת א"ה ישראל מברכין נמי הא לא שבת וכי תיבא הך איסורא אול ליה והא אחרינא הוא ובידא דישאל קא מתילדא אלא הא דתניא ה"מוציא שלהבת לר"ה חייב אמאי חייב מה שעקר לא הניח ומה שהניח לא עקר אלא לעולם דאיסורא נמי איתיה וכי קא מברך אתוספתא דהתיירא קא מברך חי' היה מהלך חוץ לכרך וראה אור אם רוב נכרים אינו מברך אם רוב ישראל מברך הא גופא קשיא אמרת אם רוב נכרים אינו מברך הא מחצה על מחצה מברך והדר תני אם רוב ישראל מברך הא מחצה על מחצה אינו מברך ברין הוא ידאפי' מחצה על מחצה נמי מברך ואיירי (ד'תנ') רישא רוב נכרים תנא סיפא רוב ישראל ת"ר היה מהלך חוץ לכרך וראה תינוק ואבוקה בידו בודק אחריו אם ישראל הוא מברך אם נכרי הוא אינו מברך מאי איריא תינוק אפי' גדול נמי אמר רב יהודה אמר רב הכא בסמוך לשקיעת החמה עסקי' גדול מוכחא מילתא דודאי נכרי הוא תינוק אימרי ישראל הוא אקרי ונקיטו: ת"ר היה מהלך חוץ לכרך וראה אור אם עבה כפי הכבשן מברך עליו ואם לאו אינו מברך עליו תני חדא אור של כבשן מברכין עליו ותניא אידך אין מברכין עליו לא קשיא ויהא בתחלה הא לכסוף תני חדא אור של תנור ושל כירים מברכין עליו ותניא אידך אין מברכין עליו לא קשיא הא בתחלה הא לכסוף תני חדא אור של בית הכנסת ושל בית המדרש מברכין עליו ותניא אידך אין מברכין עליו ל"ק ה"א דאיכא אדם חשוב הא דליכא אדם חשוב ואי עית אימא הא ויהא דאיכא אדם חשוב ולא קשיא מהא דאיכא חונא הא דליכא חונא ואב"א והא דאיכא חונא ולא קשיא מהא דאיכא סהרא והא דליכא סהרא ת"ר היו יושבין בבית המדרש והביאו אור לפנייהם בש"א כל אחד ואחד מברך לעצמו וכוה"א אחד מברך לכולו משום שאמר ב"רוב עם הדרת מלך בשלמא ב"ה מפרשי' טעמא אלא בית שמאי טעמא קסברי מפני כמול בית המדרש: תניא נמי של בית רבן מליאל? לא היו אומרים מרפא בבית המדרש מפני כמול בית המדרש: אין מברכין לא על הגר ולא על הבשמים של מתים: מ"ט נר לכבוד הוא דעבידא בשמים לעבדורי ריחא הוא דעבידי אמר רב יהודה אמר רב כ"ל שמוציאין לפנינו ביום ובלילה אין מברכין עליו וכל שאין מוציאין לפנינו אלא בלילה מברכין עליו אמר רב הונא בשמים של בית הכסא ושמן העשוי להעביר את הזוהמא אין מברכין עליו לממרא דכל היכא דלאו לריחא עבידא לא מברכין עלויה מיתיבי ה"ה הנכנס לחנותו של בשם והריח ריח אפילו ישב שם כל היום כלו אינו מברך אלא פעם אחד כנס ויצא נכנס ויצא מברך על כל פעם ופעם והא הכא דלאו לריחא הוא דעבידא וקמברך אין לריחא נמי הוא דעבידא כי היכי דגורחו אינשי וניתו ונבון אינו מברך אם רוב ישראל מברך רבי יוסי אומר אפי' רוב ישראל נמי אינו מברך מפני שבנות ישראל מקטרות לכשפים אמן כולהו לכשפים מקטרין ה"ל מיעוטא לכשפים ומיעוטא נמי לגמר את הכלים אשתכח רובא דלאו לריחא עביד וכל רובא דלאו לריחא עביד לא מברך אמר ר' חייא בר אבא אמר רבי יוחנן המהלך בערבי שבתות במטבריא ובמוציא שבתות בצפורי והריח ריח ב"י אינו מברך מפני שחזקתו אינו עשוי אלא לגמר בו את הכלים תנו רבנן היה מהלך בשוק של עכו"ם נתרצה להריח הרי זה חוטא: ואין

זמן העשוי להעביר את הזוהמא. שמציאים צדוק הסעודה לסוך ידיים מוזהמות והוא מצושם צצשמייס: אין מברכין עליו. צדוק עליו צדדים אלא צדוק שמן ערז מברכין אם שמן של הפרסמון הוא. והא דלמר צדילד מברכין [לעיל דף מג]. הא מיהא כנישא ועמיהא מברכין עליו צד"ל לא צדא צדוק הסעודה קאמר אלא צדא צצשמייס: צצשמייס. היו רגילים לגמר ערצי צצשמייס וצצשמייס צצשמייס

ואין מברכין עליו. ואיבעית וכו' הא דאיכא אדם חשוב. פי' באדם חשוב לאורה, וברדיכא אדם חשוב עשוי לכבוד בית הכנסת.